

HØRING TIL FORSKRIFT TIL FOLKEHØYSKOLELOVEN

INNLEDNING:

Først av alt vil vi få uttrykke vår takknemlighet overfor å bli gitt anledning til å gjøre vårt syn til kjenne.

Vi vil likevel innledningsvis stille et lite spørsmålstegn ved om det virkelig er nødvendig å forandre forskrifter så kort tid etter at de gjeldende trådte i kraft 1.januar 2003. Departementet grunngir dette med erfaringer fra tilsynsbesøk samt evaluering foretatt av ECON. Kan det være at departementet overdriver en smule betydningen av det som er avdekket?

Når det gjelder funn under tilsynsbesøkene, mener vi at vi må ha i mente at det var første gang slike besøk var foretatt. For oss som folkehøgskole var det en ny erfaring. Det var også vår fornemmelse at departementets folk ikke kjente folkehøgskolene så godt som vi hadde forventninger om. Vår skole hadde tidligere hatt hyppige besøk av daværende tilsynsmann. Han hadde en helt annen innsikt i skolenes indre liv og virksomhet. Saker som var selvsagte for han og oss, var plutselig ikke så selvsagte. Observasjoner kan derfor ha blitt tolket forkjørt. Vi mener at vi ved et eventuelt oppfølgingsbesøk vil være bedre rustet til å gi departementet de opplysningene de er ute etter på en mer hensiktsmessig måte slik at misforståelser og feiltolkinger kan unngås. Når dette er nevnt, må vi legge til at vi ikke har noe å utsette på måten tilsynsbesøket foregikk på vår skole.

Vi er blitt kjent med at noe av det ECON-rapporten konkluderer med er at skolene ofte ikke har oversikt over de økonomiske sidene ved kortkursene. Det tror vi i tilfelle er en sannhet med visse modifikasjoner. Vi for vår del har god oversikt over de spesielle kostnadene ved våre kurs. Det vi ikke har god nok oversikt over er verdien av vår interne innsats, og det er et faktum at mange av skolens venner gjerne tar et ekstra tak for å hjelpe oss uten å be om økonomisk kompensasjon.

Når dette er nevnt, må vi få understreke at også vi er opptatt av folkehøgskolenes langsiktige legitimitet. Vi forsvare ikke snusk, og vi ønsker klare regler uten gråsoner.

MERKNADER TIL DE ENKELTE PARAGRAFENE.

§ 3 Kunngjøring av kurs

Vi mener at uttrykket "åpent for alle" er uheldig og bør erstattes med mer egnede formuleringer. Dette er en "gave til advokater". Det kan gis inntrykk av at hvem som helst med loven i hånd kan kreve seg opptatt på et hvilket som helst kurs på en folkehøgskole så lenge det er plass - for så i neste omgang med advokathjelp kreve erstatning av skolen fordi eleven ikke fikk den oppfølging han/hun hadde forventet i og med at skolen er åpen for alle. Det ville etter vår oppfatning føre til pedagogisk

ruin av folkehøgskolene. Folkehøgskolene må ha anledning til å sette sammen grupper og elevflokk slik at de elevene som kommer får et best mulig skoleår. Vår skole har som særpreg at det i vår elevflokk en stor andel elever som trenger spesiell oppfølging og tilrettelegging. Våre erfaringer er at vi ikke makter å være alt for alle til enhver tid. Vi må få muligheten til å gjøre utvalg. Vi vet at noen foreslår at opptakskriterier må offentliggjøres for alle kurs. Det vil vi finne noe uhensiktsmessig da hensynet til elevflokk som helhet vil være et viktig kriterium. Vi vil for eksempel gjerne gi et godt tilbud til ungdom med psykiske vansker. Men blir innslaget av elever med psykiske vansker for stort, kan det samlet bli en for stor belastning for medelevene. Det samme gjelder i forhold til elever med atferdsvansker.

Vår praksis har vært at de som eventuelt får avslag kan be om en begrunnet forklaring og har muligheten til å anke vedtaket til skolens styre.

Vi er enige i at alle kurs, også kortkurs, må offentliggjøres. Som et minimum vil vi foreslå at alle tilskuddsberettigede kurs i god tid må være kunngjort på skolens hjemmesider og på folkehøgskolenes felles nettsider.

§ 4 Kursordninger

"Tilskuddsberettiget undervisning på kortkurs skal som regel foregå i Norge. Undervisningen kan likevel legges utenlands dersom dette skjer etter et forsvarlig pedagogisk opplegg som er vurdert av Folkehøgskolerådet." Vi mener at disse to setningene gir uheldige signaler og bør strykes. Vår oppfatning er at det heller bør defineres hvor mye av undervisningen på hvert reisekurs som skal foregå på den enkelte skolen. Vi vil foreslå en tredel.

Vi vil foretrekke, som departementet foreslår, at egne læreres deltakelse på kortkurs regnes etter det samlede kortkurstilbud for et enkelt år og ikke ut fra enkeltkurs. På den måten ivaretas hensynet til at kortkursene skal være en del av skolenes ordinære pedagogiske virksomhet. Samtidig kan man da være nytenkende og hente inn ressurspersoner utenfra til enkeltkurs.

§ 5 Utenlandske elever

Vi mener at departementets forslag om 10 % bør heves til 20 %. De fleste skolene vil ikke bli berørt av dette, men vi mener at det er uheldig hvis enkeltskoler som over tid har utviklet gode tilbud for utenlandske elever skal bli skadelidende.

§ 7 Rapportering av elevtall

Vi har tre merknader til departementets forslag. For det første ønsker vi å bruke minst mulig tid til administrasjon og rapportering. Vi ønsker at mest mulig av våre krefter rettes inn mot de elevene som er på skolen. Vi mener derfor at det holder med rapportering for hovedkurs en gang i året som nå. Vi er klar over at dette nok ikke isolert sett er noen stor og arbeidskrevende oppgave, men "mange bekker små...". Elevsituasjonen pr 1. april bør for øvrig kunne leses ut av "Fil 3: Sluttrapport" som sendes 1. oktober høsten etter.

Vi mener at det departementet ikke bør binde seg til at rapportering skal foregå til SSB. Vi vil stille et spørsmålstegn ved om SSB har systemer som er tilpasset

folkehøgskolenes behov. I løpet av de siste årene har vi ved flere anledninger blitt bedt om å sende inn våre tall til Folkehøgskolerådet fordi det var usikkerhet omkring departementets tall. Derfor mener vi at det vil være formålstjenlig at det heller står "den departementet bestemmer" slik at man ikke binder seg opp, og andre alternativ ikke kan vurderes.

Vi er uenige i å forandre omregningstabellen slik departementet foreslår. Vi mener at gjeldende ordning er fornuftig og fungerer hensiktsmessig. Etter vår erfaring kreves det vanligvis mer forberedelse per enhet på kortere kurs. De er vanligvis mer innholdsmettede enn lengre kurs der vi har bedre anledning til å ta oss god tid.

Vi sitter med en aldri så liten fornemmelse av at departementet etter å ha avdekket enkelte uheldige sider ved noen kortkurs egentlig ønsker å avvikle kortkursdriften ved folkehøgskolene. Vår skole kommer neppe til å bli blant de store innen kortkurs. Til det har vårt nærområde for liten befolkning. Videre erfarer vi at vår spesielle målgruppe, de funksjonshemmede, ser ut til å ha bedre økonomiske ordninger for kortere kurs tilgjengelig via andre kanaler. Likevel ønsker vi å ha muligheten for å tilby folk i lokalmiljøet noen kurs for å styrke båndene mellom skolen og omgivelsene. En folkehøgskole kan lett bli noe for seg selv, for ikke å si seg selv nok. Samtidig mener vi at vi sitter på kompetanse som andre også kan ha nytte av. For oss er også pedagogisk utviklingsarbeid en viktig grunn for å lage kortkurs. To av våre nåværende linjetilbud, rockeband og fotografi, ble utviklet i stor grad ved at de startet som kortkurs.

Hvis de økonomiske rammefaktorene endres i negativ retning, vil det fordre at vi trenger flere deltakere på hvert kurs for å kunne gjennomføre dem. I relativt tynt befolkede områder vil det føre til at færre kurs kan settes i gang, muligens bare reisekurs til populære destinasjoner.

§ 8 Elever som teller dobbelt ved beregning av tilskudd.

"Maksimalt 50 prosent av elevene på et kurs kan telle dobbelt". Denne regelen begrunnes ikke. Vi kan heller ikke se at det finnes noen fornuftig begrunnelse. Alle regler bør ha begrunnelse. Setningen bør derfor fjernes.

Vi har ellers ingen bemerkninger til teksten i departementets forslag til denne paragrafen, men vi ønsker i denne forbindelse ut fra våre erfaringer å knytte noen kommentarer til dokumentasjon av elever med funksjonsnedsetting.

Det er i folkehøgskoleleenes interesse at det ikke hefter tvil ved om tilskudd er ervervet på rettmessig måte. Grunnlag for tilskudd må derfor kunne gjøres rede for og dokumenteres. Vi har derfor ingen motforestillinger mot at departementet krever ekstern dokumentasjon. Vi vil likevel be om en endring i de retningslinjene som er gitt.

Vi har ingen problemer med kravet om ekstern dokumentasjon på diagnose og det siste punktet om at skolene må kunne gjøre rede for at midlene er brukt i henhold til forutsetningene. Problemet er leddet i mellom, ekstern dokumentasjon av at NN tilskuddberettiget elev trenger særlig oppfølging på vår folkehøgskole. Dette

dokumentasjonskravet har vist seg svært vanskelig å kommunisere utad til aktuelle instanser. Det er ikke vanskelig å skjønne. Selv blir vi ofte bedt om å komme med uttalelser om nåværende og tidligere elever. Da er det heller ikke naturlig for oss å beskrive om, og hvilken type oppfølging i så fall NN trenger på en annen skole, som vi sannsynligvis ikke har god nok kjennskap til. Det vi gjør, er at vi beskriver våre erfaringer. Av departementets folk ble vi fortalt at en slik rapport fra videregående skole (for eksempel IOP) ikke var tilstrekkelig.

Vi vil derfor be om at det utarbeides nye retningslinjer. Primært ønsker vi at intern dokumentasjon skal godtas. Vi vil i den forbindelse gjøre oppmerksom på vår skole har egne fagfolk innen pedagogisk psykologisk rådgiving. Sekundært kan vi tenke oss at det utarbeides et skjema som en ekstern instans kan underskrive.

Denne saken er svært betydningsfull for oss i og med at en stor del av våre inntekter er avhengig av hvor mange elever som regnes med i tallet over elever med funksjonsnedsetting. Det kan derfor tenkes folkehøgskolelever med stort behov for oppfølging kan få et dårligere tilbud på grunn av at de nødvendige papirene ikke er på plass, og ikke ut fra realiteter.

§ 9 Tilskuddsmodell

Vi har for så vidt ingen merknader til departementets formulering, men er som alltid litt skeptiske når det i begrunnelsen brukes formuleringer som "forenkle tilskuddsberegningen". Vår erfaring med slike formuleringer er at det som først og fremst blir enklere, er muligheten til å redusere de samlede tilskuddene. Vi kan ikke se at gjeldende ordning er så komplisert at den trenger forenkling. Derfor vil vi foretrekke formuleringen: " Tilskudd per elev gis etter formelen: (elev * relasjonstall * kronesats). Relasjonstallet er avhengig av antall elever: Opp til og med elev nr. 75 er relasjonstallet 2,4 og fra og med elev nr. 76 og oppover er relasjonstallet 1,7."

Lundheim folkehøgskole er en av fire folkehøgskoler som mottar særtilskudd for å ha stor andel elever som trenger ekstra oppfølging. Vi mener at retningslinjene for dette tilskuddet bør endres, og vil benytte denne anledningen til å gi vårt syn til kjenne.

De fire skolene sendte i 2005 inn forslag til en mer forutsigbar modell, og vi ber om at departementet ser nærmere på denne. Dagens modell er antall elever som ordningen omfatter multiplisert med en kronesum. Antall elever er det antall som meldes 1. oktober året før det året som det gis tilskudd til, og da kronesummen er høy, vil for eksempel fire elever fra eller til utgjøre over en million kroner, dvs lønnsutgiftene 3-4 ansatte.

Hensikten med ordningen er at et folkehøgskoleår skal koste det samme for alle grupper elever. For å få dette til må de skolene det gjelder sørge for å ha en beredskap til å ta mot ressurskrevende elever. Etter vår oppfatning tar ikke dagens ordning i stor nok grad hensyn til at dette innebærer store faste kostnader. Ordningen er utformet som om det kun er variable kostnader man har i tankene. Det tilskuddet som blir gitt for eksempel for 2006 blir utregnet ut fra antall elever per 1.oktober 2005, men det som dette først og fremst påvirker, er våre muligheter til å ta inn elever neste skoleår, 2006/2007. Et redusert tilskudd pga svingninger i elevtall

kan føre til at det må kuttes i grunnbemanningen, og vi kan derfor måtte bli nødt til å utelukke elevgrupper fra ordningen.

De fire skolene ønsker derfor at særtilskuddet deles opp i to deler. En fast del som fastsettes for et visst antall år av gangen, for eksempel fem år. Den andre delen er en direkte elevavhengig del som er samsvarende med dobbelttelingen for de andre folkehøgskolene. Skolene vil da kunne holde på grunnbemanning og de fagfolkene som er nødvendig for å gi et best mulig tilbud til de elevene som ordningen er ment for. På relativt tynt befolkede områder må vi ta i betraktning at det ikke er lett å skaffe fagfolk på kort varsel.

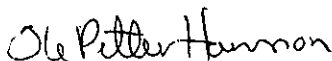
Ved jevne mellomrom vurderes de enkelte skolene, og det faste tilskuddet fastsettes for en ny periode.

§ 14 Kvalitetsutvikling

Vi ser gjerne at fristen for innlevering av selvevalueringsrapport settes til 1. juli. Vår erfaring er at det ofte er svært travelt på skolene i slutten av mai. Skoleåret skal avsluttes. Det skal være etterarbeidsuke. Det hadde vært fint og fått noen dager til å arbeide med rapportene.

Vi har ingen merknader til departementets tekst på de andre paragrafene.

Moi, 31.01.06

Ole Petter Hansson
rektor